

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (ملازمات عقلیه)

نتیجه گیری ۱

جلسه ۱۸۰

استاد رفعتی

توضیح

حقّ از نظر ما این است که التزام به تحسین و تقبیح عقلی همان التزام به تحسین و تقبیح شارع می باشد؛ چه آنکه حکم شارع با حکم عقلاء موافق است؛ به دلیل اینکه او نیز از جمله آنها محسوب می شود و حاصل آنکه: تحسین و تقبیح عقلی، با تحسین و تقبیح شرعی، دو شیء متلازمین نبوده بلکه امر واحدی می باشد؛ گرچه برخی از ارباب فنّ توهم دوئیّت کرده و یکی را لازمه دیگر دانسته اند. لذا اکثر اصولیون و اهل کلام را می بینیم که این دو را، تحت دو عنوان قرار نداده اند؛ بلکه به عنوان يك مسئله مطرح کرده و فرموده اند: مسئله تحسین و تقبیح عقلی.

از این رو دیگر جای آن نیست که ما بحث از ثبوت ملازمه نمائیم؛ یعنی بعد از آن که فرض نمودیم حسن و قبح عقلی ثابت است و آن با حسن و قبح شرعی متحد می باشد، دیگر نوبت باین بحث نمی رسد که بگوئیم: آیا حسن و قبح شرعی، لازمه حسن و قبح عقلی است یا بینشان تلازمی نیست. ولی در عین حال ما مسئله ملازمه بین این دو را مسئله مستقلّی عنوان نموده ایم و جهتش آن است که: برخی حسن و قبح عقلی را منفکّ از حسن و قبح شرعی دانسته و همین توهم موجب آن شده که ما نیز این مسئله را جداگانه مطرح نمائیم.

نظریه صاحب فصول:

و از عجائب آنکه صاحب فصول (ره) ملازمه بین حکم عقل و شرع را انکار نموده با اینکه وی از کسانی است که به حسن و قبح عقلی قائل می باشد و گویا ایشان گمان کرده اند که هرچه را عقل درك کند

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

و به هر مصلحت و مفسده‌ای که حکم کند در مسئله تحسین و تقبیح عقلی داخل است؛ در حالی که همه مدرکات عقل در بحث تحسین و تقبیح عقلی داخل نیست.

توضیح بیشتر:

عقل درک‌هایی نسبت به مصالح و مفسد دارد و گاهی به صورت ظنی می‌تواند ملاکات احکام را نیز درک نماید؛ ولی این موارد داخل در بحث حسن و قبح عقلی نیست؛ فقط آراء محموده‌ای که همه عقلاء بر آن تطابق دارند، موضوع بحث ملازمه است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv